

Lounais-Suomen Partiopiiri ry.
Ansiomerkkitoimikunta

Ansiomerkkiosaaja -webinaari

23.3.2021 klo 18-20

PARTIO
scout

1

Tervetuloa!

- Tänäpä syvennyttään partioansiomerkkien maailmaan
  - historian,
  - merkkien luovuttamisen ja
  - kantamisen näkökulmasta.
- Vetäjinä Jykä Tuominen ja Timo Sirén L-SP:n ansiomerkkitoimikunnasta.
- Lopuksi jäänee aikaa keskustelulle.

PARTIO
scout

2

Kunniamerkkien historiaa

- Modernien kunniamerkkien historia alkaa 1100-luvun ristiretkien hengellisistä ritarikunnista
- Maallisia ritarikuntia alettiin perustamaan 1300-luvulla, ne muuttuivat vähitellen valtiollisiksi ritarikunniksi
- Erilaisia ritarikuntia:
  - Hengelliset ritarikunnat
  - Sotilasansioritarikunnat
  - Siviiliansioritarikunnat
  - Seka-ansioritarikunnat
  - Tieteen ja taiteen ritarikunnat
  - Naisritarikunnat

3

Kunniamerkkien luokat

- Aluksi ritarikunnat olivat yksiluokkaisia
- Vähitellen ne jaettiin sotilasarvojen mukaisiin luokkiin
- Käytössä on yleensä 1-, 3- tai 5- luokkaa
- Kunniamerkkiluokat Suomessa:
  - Suurristi
  - 1. lk komentaja
  - Komentaja
  - 1. lk ritari
  - Ritari
  - (Ansioristi)
  - (Mitali)
- Tosin luokkien sisällä voi olla tasoja ja erikoismerkkejä
- Yleensä kunniamerkit jaetaan ansioristeihin (3-5 luokkaa) ja ansiomitaleihin (2 luokkaa)

4

Valtiolliset kunniamerkit Suomessa

- Suomalaisille myönnettiin ruotsalaisia ja venäläisiä kunniamerkkejä ennen itsenäisyyttä
- Ensimmäinen suomalainen kunniamerkki 1830
  - ”virka-ansiomerkki”, josta on kehittynyt mm. keskuskauppakamarin ja kuntaliiton ansiomerkit
- Suomalaiset ritarikunnat perustettiin itsenäistymisen jälkeen, niiden suurmestarina toimii tasavallan presidentti

5

Valtiolliset kunniamerkit Suomessa

- Vapaudenristin ritarikunta
  - Perustettu 1918 sotilasansioritarikunta
  - Ylipäällikkö Mannerheimin aloite, senaatin päätös
  - Kunniamerkit suunnitteli Akseli Gallen-Kallela
- Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunta
  - Perustettu 1919 seka-ansioritarikunta
  - Valtionhoitaja Mannerheim perustajana
  - Kunniamerkit suunnitteli Akseli Gallen-Kallela
- Suomen Leijonan ritarikunta
  - Perustettu 1942 seka-ansioritarikunta
  - Presidentti Risto Ryti perustajana
  - Kunniamerkit suunnitteli Oskar Pihl

PAR
Si

6

Partion ansiomerkkien historiaa

- Partioliikkeen perusti sotilas, joten oli luontevaa, että myös partioon ulotettiin ansiomerkit
- The Scout Associationin Silver Wolf – ansiomerkki perustettiin ante 1922
- Suomen Hopeasusi perustettiin 1926

PARTIO
scout

7

Partion ansiomerkkien historiaa

- Erilaisilla partioliitoilla ja –järjestöillä on suomalaisen partioliikkeen historian aikana ollut erilaisia ansiomerkkejä
- Vanhin? ansiomerkki on SPPL:n sankarimerkki 1919
- Tunnetuin partioansiomerkki on vuonna 1920 perustettu Mannerheim-solki, jonka perusti valtionhoitaja Mannerheim ja suunnitteli Akseli Gallen-Kallela

PARTIO
scout

8

Partion ansiomerkkien historiaa

- Esimerkkejä eri ansiomerkeistä, joita ei enää myönnetä:
  - Kiitollisuuden merkki (poikkeuksena SVPR)
  - Poika- ja tyttöliittojen/-järjestöjen ansiomerkit
  - Kultajoutsen
  - SP:n Kultainen ansiomitali
  - Varsinais-Suomen partiopiirin ja Satakunnanpartiolaisten ansiomitalit ja -merkit

9

Nykyinen ansiomerkkijärjestelmä

- Partion ansiomerkkijärjestelmä on kehittynyt vähitellen, ja koostuu useista eri ansiomerkeistä
  - Lippukuntien ansiomerkit
  - Lippukuntaryhmittymien ansiomerkit
  - Piirien ansiomerkit
  - Suomen Partiolaisten ansiomerkit
- SP:n nykyinen ansioristijärjestelmä on perustettu vuonna 1987 (eräin poikkeuksin), ansiomitalit on suunnitellut Olof Eriksson ja ansioristit Sakari Mecklin

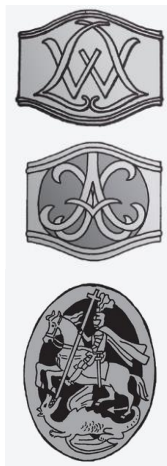

PARTIO
scout

10

SP:n tehtävä- ja ikäkausikohtaiset ansiosoljet

- Louhisuden solki (1966)
  - Ryhmänjohtajalle 15-18 v.
- Collanin solki (1993)
  - akelalle, sammolle tai luotsille yli 18v.
- Pyhän Yrjön solki (1978)
  - vaeltajalle

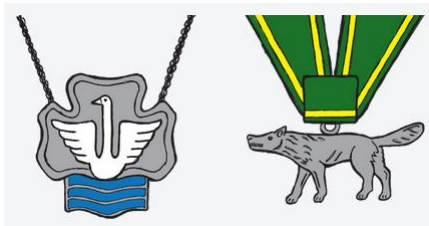
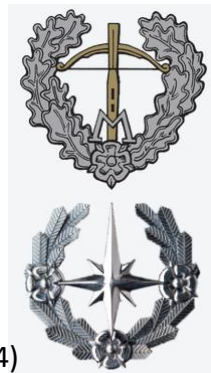

PARTIO
scout

11

SP:n aatemerkit

- Mannerheim solki 2. Ika (1920)
  - 17-19 v. aatteellinen
- Mannerheim-solki 1. Ika (1920)
  - Enintään 23 v. aatteellinen
- Pohjantähti-solki (2020)
  - Yli 26 v. aatteellinen
- Hopeasusi (1926)/Hopeajoutsen (1934)
  - Aatteellinen ja tunnettu partiopersoona

PARTIO
scout

12

SP:n ansioristijärjestelmä

- Pronssinen ansiomitali (1981)
  - Yli 6v. tuloksellista toimintaa
- Hopeinen ansiomitali (1981)
  - Yli 12 v. ansiokasta toimintaa
- Hopeinen ansioristi (1987)
  - Yli 18 v. ansiokasta toimintaa
- Kultainen ansioristi (1987)
  - Yli 24 v. erittäin ansiokasta toimintaa
- Suuri ansioristi (1983)
  - Yli 30 v. poikkeuksellisen ansiokasta toimintaa
- Sankarimerkki (1919)
  - Hengen pelastamisesta

PARTIO
scout

13

SP:n plaketit ja standaarit

- Pyhän Yrjön plaketti tukijoille
- Suomen partiolaisten standaarit (pöytälippu)

PARTIO
scout

14

Piirin ansiomerkit

- Piirin ansiomerkit on otettu käyttöön vuonna 2010 ja ne on suunnitellut Harri Rantanen
- Pronssinen ansiomitali
  - Yli 3 v. aktiivinen ja ansiokas toiminta
- Hopeinen ansiomitali
  - Yli 10 v. erittäin ansiokas toiminta
- Kultainen ansiomitali
  - Pitkäaikainen ja poikkeuksellisen ansiokas toiminta

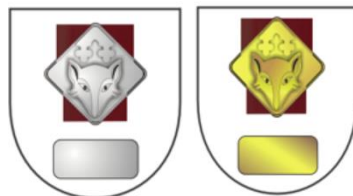

PARTIO
scout

15

Piirin plaketit ja standaarit

- Hopeinen ansioplaketti tukijoille (yli 5 v.)
- Kultainen ansioplaketti tukijoille (yli 10 v.)
- Lounais-Suomen partiopiirin standaarit (pöytälippu)

PARTIO
scout

16

Nykyinen ansiomerkkijärjestelmä

- Ansiomerkkien luovutusjärjestys

